

הריינג'רים נוחתים בחוף „ג'אלה”

חלק ב'

הדיפת טנקי האויב

בחלוץ הפלישה לסיציליה — 1943;
מתוך הספר „ראשי-החנית” לג'. אלטיארי
העומד להופיע בהוצאת „מערכות”

מן הכיכר. מעלינו חלפו ביללה, בתבנית הדוקה וברום נמוך, שלושה מפציצי „פוקאווולף” גרמניים מהירי-טוס. הם המשיכו וחלפו לאורך שפת-החוף הדחוסה באנשים, מהם אנשי-צי ופלסים שעמלו בקדחתנות בפינוי מוקשים ובפירוק אספקה מן הספינות. האדמה רעדה תחתיה עת התפוצצו פצצותיהם, ואנו נשאנו תפילה כי חיל-האוויר שלנו יחיש בואו ויגרש את הממזרים הטרדניים הללו. לא הרחק משפת-החוף התקינו הקפיטן הארדנברוק, קצין הרפואה הצעיר והמסור שלנו, ועוזרו המוכשר את תחנת האיסוף שלהם וידיהם היו עמוסות עבודה. הקפיטן הארדנברוק הגביה עיניו מרגלו הפצועה של ריינג'ר אותו חבש, וראה בקצה התור את הרביסמל ראנדאל האריס אוחו בבטנו ומתייסר בכאביו. דוקטור הארדנברוק קרא אל האריס לגשת אצלו לפני האחרים, שמצבם נראה פחות מדאיג ממצבו. אולם האריס חייך ואמר כי הוא מבכר להמתין בתור ככל אחד.

פצעיו של האריס היו חמורים. חיש חבש אותו הרופא, ופקד להעבירו מיד אל אנית החולים. אולם האריס לא נפל ברוחו, ובעודו ממתין לסירה שתביאו אל אנית החולים נטל את רובהו והחל מדרבן שבויים אל תוך מכלאה גדולה.

שמע גבורתו היוצאת-מן-הכלל של האריס נפוץ בכל ראש-החוף הקטן כולו. בנועה אחרי האריס, הרי הספיקה פלוגה ד' ל„צלול” עמוק לתוך העיר ג'אלה, לחסל ארבע מצדיות באגף הימני של העיר, לטהר מצלפים וממקלענים גושי-בנינים אחדים, וכן — כדברי המיור מוראי — „נכונה היתה לפעולה כנגד יעדים נוספים”.

שני גדודי הריינג'רים החדשים, הראשון והרביעי, שכבר הקיזו מדמם וגאותם לא ידעה עתה גבול, נכונים היו להגן על ג'אלה עד אחרון לוחמיהם נגד כל שיהיה ביכולת הגרמנים והאיטלקים להפעיל נגדם. ידענו, כי אנו נמצאים בחברה טובה, והידיעה הזאת נסכה בנו בטחון רב. מימינו נמצאו הותיקים, הקשוחים, חדורי ששון-הקרב של „הדיביזיה הלוחמת הרא-שונה” שבפיקודו של הגנרל טארי אלן הנועז. הדיביזיה הראשונה כבשה את כל יעדיה, והרגימנט הששה-עשר שלה כבר החל משלח מדקרות-גישוש עמוקות לעבר נמל-האוויר של פונטא-אוליבו. אי-שם, בכיוון פריולי, הטרידה את הטנקים של האויב חבורה אמיצה של צנחנים, שהוצנחה שם בלילה,

ב-10 ביולי, ב-0600, שרר שקט בכנסיה ובכיכר שמסביבה. זה עתה התקשר הקפיטן נאי (מפקד פלוגה ו', הפלוגה שלנו) עם מפקד-הגדוד וקיבל ממנו פקודה לנוע אל פאת-העיר הצופה אל מישור ג'אלה, כדי לסייע לפלוגה ה'; פלוגה ג' השלימה את ביצוע משימתה משמאלנו. כל יעדי הגדוד הרביעי (גדודנו) נכבשו באבידות מעטות עד להפתיע. קרוב לארבע-מאות וחמישים שבויים נפלו בידי הגדוד שלנו ולמעלה מחמש-מאות שבויים נפלו בידי הגדוד הראשון. פלגות הפלסים שלנו עלו בחוף וטיהרו את שפת-החוף משדות-מוקשים. אחדות מפלוגות גדוד-מרגמות-הלוחמה-הכימית השמונים-ושלוש כבר החלו מציבות את מרגמותיהן, כדי לסייע לנו.

המחלקה הראשונה של פלוגה ו' היתה בת-מזל מאין כמוה: נהרג רק איש אחד מביננו — הטוראי-הראשון באנאט — ואיש לא נפצע. מצבנו היה בכי-טוב — להוציא העדרה של המחלקה השניה שלנו. מי יודע, אם לא סתתה ממסלולה עד כדי כך, שאולי ברגע זה ממש היא עורכת פלישה עצמאית משלה לתוך יבשת איטליה? לא היינו משתאים כלל אילו ארע הדבר.

בצעדנו אל עמדותינו החדשות נשמעה צעקה רמה מן הריינג'רים הנעים בסוף שדרתנו: „הנה הם! המחלקה השניה באה!”

כולנו עצרנו מלכת והפנינו מבטינו אחור. אכן, לוחמי המחלקה השניה רצים ריצה מהירה כדי להדביקנו, ואכזבה ברורה רשומה על פני כל אחד ואחד מן הלוחמים. חילקנו להם מנה „באבי-אביהם”:

„המחלקה האבודה — מדוע לא נשארת אבודה?”

„כן — כבר אין לנו צורך בכם, הכל כבר נגמר!”

„צריכים לשלוח אותם בחזרה, לשמירה על שבויים!”

„היי, המחלקה השניה! הנשארתם לשתות תה באיזה מקום?”

הריינג'רים מן המחלקה השניה לא היו שרויים בהלך-רוח מתאים לחילופי עקיצות והקנטות. הטלטלות בים סוער, בסירה קטנה, במשך שעות רבות עלו במעמסה-סבל על כל שעבר עלינו. עתה עמדו לפנינו, תשושים וזועמים ואינם שואים למהתלותינו.

אש ארטילריה ממישור ג'אלה החלה ניתכת על העיר, עת תפסנו עמדותנו בבתי חומר וטיט, בריחוק גושי-בנינים אחדים

ושהחזיקה מעמד בשיניים ובצפרניים, עד בואה של הדיביזיה הראשונה, עמה היתה צריכה להקים מגע. מאחורינו, באיזור העגינה שלמול חוף ג'אלה, נמצא הריכוז האימתני ביותר של עצמה ימית שבכל הפלישה כולה, בפיקודו של האדמירל ג'ון הול. לא נדרשה אלא הופעת חיפוי-האוויר שלנו למען שצותנו יהיה מושלם מכל הבחינות.

אך בעת שהידקנו חגורותינו והכיננו עצמנו בלב בוטח לרע מכל, לא ידענו, אנו הריינג'רים, כי הטבע קשר קשר נגדנו וכמעט שהטה את מאזני-הקרב לטובת האויב. לאכזבתו של צי-המלחמה מנע פיצוץ של מזח ג'אלה בעד כוחותינו מלהשרת מש בו כפי שתוכנן. שרטונות-חוף גדולים מנעו נחיתות-טנקים כבדות מלהגיע לחוף והצי עמל בקצב קדחתני כדי להרכיב נתיבי-מעבר הנישאים על גשרי-סירות, שיאפשרו לטנקים עצמם לחצות שרטונות אלה. באיאלו מקומות ניסו הפלסים לפנות „תעלות”-מעבר עד לחוף לספינות קלות. רק ה„ברוזים” החדשים של הצבא — משאיות המסוגלות לשוט במים — יכלו להגיע אל החוף; אלא שלא היה ביכולתם לשאת כלי-יריה גדולים. פה ושם עלה בידי נחתות קטנות לעבור מעל לשרטונות-החוף או ביניהם ולפרוק ג'יפים אחדים.

שבויים איטלקיים ממתנינים לפינויים במשאית אמפיבית („ברוז”)

מעט תחמושת וכמה תותחים נ"ט קטנים בני 37 מ"מ. ואילו אנו זקוקים היינו בדחיפות לארטילריה כבדה ולטנקים, שאותם לא ניתן היה להעלות לחוף.

בשעה 0830 הלמה התקפת-אוויר נוספת של האויב באניות שמנגד לחוף, וטובעה המשחתת האמיצה „מאדוקס”. עם הרוגיה נמנו מפקדה, שבעה קצינים ומאתיים ושלושה חוגרים.

★

הלויטננט בראנסון ואני השקפנו במשקפות-השדה שלנו ועיינו במשטחי שדות-התבואה של מישור ג'אלה. מעמדתנו שעל גגו של בית נגלו לעינינו, מבעד לערפילית הבוקר התכלכלה, בתי-החווה הקטנים שגגותיהם האדומים זרועים היו על רקע ההרים הקודר. היה זה מראה שלו, „פסטוראלי”, נוף העשוי לשמש למודעת-פרסומת לתיירות — פרט לאיאלו נקודות שחורות מוזרות שנעו בדרך המוליכה מנציאמה אל ג'אלה.

„מה דעתך, אלטיארי?”

„קטנים מדי מלהיות גרמניים — יתכן שאלה הם טנקים איטלקיים”.

בראנסון הרים מיד את שפופרת טלפון-השדה ודיווח למפקדה:

„טנקי אויב מתקרבים אל ג'אלה. הם איטלקיים, קלים. נקודת-ציון 268 359, כביש נציאמה-ג'אלה. מבקש אש תותחים ומרגמות... מה?... אין ארטילריה? מה בענין מתן אש על-ידי תותחי-צי? מצוין!”

בהשקיפי עליהן במשקפתי הלכו וגדלו הנקודות השחורות הקטנות עד לממדים שלא יאמנו, ונתחור לי שהן נוסעות במהירות של 55—50 ק"מ לשעה, שהיא גבוהה מאוד לגבי טנקים. פניהן מועדות היו הישר אל עמדות הפלוגות ד', ה' ו'.

בן-רגע הודענו, בראנסון ואני, למפקדי-הכיתות שלנו על התקרבות טנקים. הסמל גאלופ טיוח מיד את מרגמות 60 המ"מ הקלות שלו, ותוך דקה אחת החלה כיתתו רוגמת בטנקים הבאים. הצבנו את מקלעי ה„באר” שלנו בנקודות-מפתח ומסרנו הוראות לבזוקאים שלנו. לא מפני הטנקים הרבינו לחשוש, אלא מפני הרגלים, שודאי היה לנו, כי יבואו בעקבו-תיהם.

בעת שדהרו הטנקים לקראתנו, החלו מתפוצצים מסביבם וביניהם פצצות למיניהן — מהן מהמרגמות שלנו בנות 4.2 האינץ', מתותחי-הצי וממרגמות 60 המ"מ הקטנות שלנו עצמנו. מעודד היה מראה האש שלנו הניתכת שם — אלא שלעצור את הטנקים לא היה בכוהה. הם הוסיפו לנוע קדי-מה — משקשים ונחפזים, כממהרים לכנס-מועד בכנסיה — ואכן, אליה היו מועדות פניהם של אחדים מהם.

בשלב זה לא יכולנו אלא להביט עליהם בהשתאות גדולה. מראה שלא יאמן! ארמיה שלמה, המסויעת בצי-מלחמה, עלתה בקול שאון גדול לחוף, וכאן, לנוכח עינינו הרואות, ששה עשר טנקים שחורים מסוג „ראנו” באים לבקר אצלה ביקור-נימוסין, וזוכים לקבלת-פנים לבבית ביותר.

„היכן חיל-האוויר האדיר שלנו?” קונן ריינג'ר.

„הטנקים האלה הם מטרות אידיאליות בשביל הבזקות של מטוסים”, לגלג אחר.

„היכן הם אנשי חיל-השריון שלנו?”

„שיבואו — נשמיט מעליהם את גלגלי-המרכוב בקחות רובי-נו”, אמר הופמייסטר בחיוך.

עתה הגיעו אל העיר הטנקים מהירי-התנועה והחלו פונים ימינה, הישר אל הרחוב שנתמשך ממש מאחורי עמדותינו. משיהיו מאחורינו תהיה להם גישה חופשית אל כיכר-הכנסיה, שבה נקבע מושב מפקדת-הכוח — ומשם יוכלו לפלס דרכם באש עד אל שפת-החוף. הלויטננט בראנסון העריך חיש את המצב ופקד על המחלקה לסגת אל הבנינים שלפני כיכר-הכנסיה ולאסור עליהם קרב בכל אשר להם. בראנסון נשאר מאחור ועמו בזוקאי, כדי לחפות עלינו. הולכתי את המחלקה אל מעבר לרחוב וכלפי אותם בנינים — ומבעוד מועד! אך יצאנו מן הרחוב והטנק הנע-בראש ירה ברעם פגז מתותח בן 47 מ"מ אל הבית שבפינת הרחוב, הישר מאחורינו, והחטיא כחוט-השערה את הריינג'רים האחרונים.

חיש הצבתי את אנשי בעמדות בבנין-לבנים בן שלוש קומות, שהזיתו מקושטת בפיתוחי-אבן רבים. „טפסו ככל שאתם יכר לים! הטנקים אינם יכולים להגביה הרבה את תותחיהם! הטילו בהם כל שיש לכם: רימונים, אצבעות-דינמיט, אש-בזוקות, פצצות-מרגמה”, צעקתי.

טנקים איטלקיים. תוקפים מעבר למישור ג'אלה

שמאחוריהם. עתה קפץ דארבי מן הג'יפ אל תותח בן ה-37 מ"מ וטען בו פגז, בעוד שאנדסטרום נועץ מבטו בכונות. דארבי משך בחוט ופגז הפלדה המוצק הבקיע בשריקה לתוך צריח הטנק האיטלקי, עת תותח 37 המ"מ זו לאחור, בכוח הרתע. שוב טען בו דארבי פגז — ואף פגז זה קלע אל המטרה בדיוקנות שכזאת ובעצמה שכזאת, שהטנק האיטלקי ממש הוטל לאחור צעדים מספר, ונתעטף מיד בלהבות אש הורכות. הרענו כמטורפים. אף כי הדרמה נגולה לעיני, סרבתי להאמין במתרחש. ראשם ומנהיגם של הריינג'רים וידימינו הקשוח, הקפיטן שאנדסטרום, ביצעו זה-עתה את אחד הנועזים שבמעשי הגבורה וההקרבה-העצמית, אשר ארעו במלחמה.

ליותר מזה לא נזקקו הריינג'רים. הטנקים האחרים לא עברו אף הם.

מתוך סמטאות ומגגות-בתים הגיחו ריינג'רים, כשהמופת של מפקדם האמיץ לנגד עיניהם, ועשו שמות בטנקים הנותרים, אשר הרהיבו עוז ואיתרע מזלם להיכנס העירה.

טנק שבא בעקבות הטנק אשר חיסלו דארבי ושאנדסטרום נפגע במטח של שתי יריות-בזוקה, ואחריהם ב"רימון-תרמיד" ("רימון-חום") שצלה את יושביו עד לבלי-הכר. טנק אחר פוצץ על-ידי הקפיטן סטריט והסמל ג'אקוב, שעה שהלז פנה לעבר גזרת הגדוד הראשון. השניים עלו על גג בית, המתינו עד אשר הטנק המועד-לכליה נמצא מתחתם, והטילו בו אצבע של דינמיט.

הסמל פולוס מפלוגה ה' של הגדוד הרביעי, הנחית פצצת "בזוקה" בטנק אחר. הפצצה פגעה הישר באמצעו של הטנק, אלא שהיתה עקרה. קודם שהספיק פולוס לירות פצצה שניה, הפנה הטנק את צריחו, ירה בתותחו והרג את הריינג'ר ג'ון מארטי, חברו של פולוס. אר-אז, עת ירה התותח שנית, דילג פולוס לאחור, אל סמטה. הטנק התנגש אחרי-כן בטנק אחר, שהוצא מכלל שימוש, ואנשי צותו מיהרו להיכנע.

עדי-מהרה הותר לכל הטנקים האיטלקיים האחרים, כי ג'אלה היא אגוז קשה מדי לפיצוח, לדידם. הם "אספו את זנבם", הפנו עורף ואצו לחצות את המישור הפתוח, ממנו באו. התקפת-הנגד של יום ה"ע" שערך הגנרל גודונוני נכשלה כשלון חרוץ, ואך רוממה את רוחם של הריינג'רים לקראת הקרבות הגדולים מאלה. הצפויים להם.

"אפילו יריות רובה?" שאל ריינג'ר אחד.
 "כן, אפילו יריות-רובה. כונו אל האשנבים, כונו אל גלגלי-המרכוב. העיקר שתירו ללא-הרף".

בעודי מוסר הוראות הפוזות אלו, באו במרוצה לאורך הרחוב מכיוון הכיכר, הקולונל דארבי והקפיטן שאנדסטרום.
 "מה מתרחש כאן, הסמל?" שאל הקולונל דארבי קדורנית.
 "מדוע נסוגו האנשים עד לכאן?"

"המפקד", אמרתי, "הטנקים הבקיעו לכאן! הם נעים אחרינו ממש. הלויטננט אמר לנו להתמקם כאן ולנסות לעצור בעדם מלשטוף את המפקדה שלך".

דארבי החליף מבט עם שאנדסטרום. אחר הפליט כלפי:
 "שפיה, ניתן להם קרב הגון! הם לא יעברו! ברור?"
 "כן המפקד", אמרתי, "הם לא יעברו".

ובאמרי זאת רצתי אל תוך הבית, עליתי-מעלה שני גרמי-מדרגות והתמקמתי בסמוך אל הסמל גרין והופמייסטר.

"שמעתם מה שאמר הזקן?" צעקתי. "אם נניח לטנקים אלה לעבור, פלוגה ו' מחוסלת!"

"כונתך לומר שהם ימחו את כל ראש-החוף?" שאל הופ-מייסטר.

"לא לדברים שיעשו הגרמנים והאיטלקים אני חושש", עניתני.
 "מדאיג אותי מה שיעולל לנו הקולונל דארבי?"

מעמדותינו החולשות על הדרך יכולנו לראות את הצטלבות הרחובות, המקום ממנו צפויה היתה הופעת הטנקים. כולנו טענו בכלי-נשקנו מחסניות של כדורים חודרי-שריון; מועט מאוד היה הסיכוי שאמנם יחדרו בשריון, אך תודות להם נשתפרה הרגשתנו. למוזר, פרט להתרגשות ולתחושה המיוחדת דות במינן מעצם היותנו נתונים להתקפת טנקים לא ניכרו באיש מן הריינג'רים שסביבי אותות עצבנות או חרדה — רק מתיחות היתה בהם, לקראת המערכה העתידה להתחולל.

לא נצטרכנו להמתין זמן רב.

טנק החל סובב בהצטלבות כשמקלעיו ותותחו יורקים מות ומתיזים אבנים וטיח מעל הבתים בהם נמצאנו — ומיד נפגע בברד רימונים וכדורי רובים. הגם שגילויי גבורה אלה שלנו לא העלו שום "תכלית", עצר-הטנק לזמן ממושך למדי קודם שהמשיך בסיבובו.

כל ימי חיי לא אשכח אותו רגע — ואת הרגעים שבאו אחריו. ממש ברגע בו השתהה הטנק, בתפניתו שמאלה, הגיח מאי-שם פלס בודד, נוהג בג'יפ, גורר את החפץ היקר מכל-יקר שבכל ראש-החוף כולו — תותח נגד-טנקי בן 37 מ"מ. הקולונל דארבי שאג: "הי אתה, חייל! — הסתובב והבא את התותח הארור הזה לכאן!"

בלי להניד עפעף סובב החייל את הג'יפ, והקולונל דארבי, גלוי-ראש, שרווליו חפזים, והקפיטן שאנדסטרום, כשקסדה על ראשו, רצו אליו והחלו מציבים את התותח לפעולה. אך קודם שהספיקו להכינו ליריה נתקרקש הטנק האיטלקי — עליו מצויר ראש של שלד — סביב הפינה והסתער עליהם.

הקולונל דארבי זינק מיד אל הג'יפ, הסב אל הטנק את המקלע בן 0.3 האינץ', כיון אותו ובזק את הצריח השחור, הכעור, בצרורות להטים אחדים. שוב עצר הטנק לרגע. "בווום! בווווום!" שני פגזי-תותח חלפו בשריקה מעל לראשיהם של דארבי ושאנדסטרום וננעצו לתוך הבית